

Žalieji pirkimai

Siekdami skatinti informacijos apie žaliuosius pirkimus sklaidą ir stiprinti bendradarbiavimą su rinkos dalyviais parengėme 7-ąjį naujienlaiškį. Visus naujienlaiškius galite rasti [čia](#).

2023/NR 7

ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ AKTUALIJOS

Įsibėgėja žaliųjų pirkimų mokymų ciklas

Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) Darniųjų pirkimų skyrius šiais metais vykdo žaliųjų pirkimų mokymų tikslinėms grupėms ciklą. II-ojo ketvirčio mokymuose dalyvavo dar dvi grupės. Gegužės mėnesį vykę mokymai buvo skirti centralizuotiems žaliesiems pirkimams. Į nuotolinius mokymus prisijungė daugiau kaip 70 dalyvių iš 29 savivaldybių, atliekančių centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO) funkcijas. Mokymų metu buvo nagrinėjama pasirengimo pirkimui įtaka centralizuoto pirkimo rezultatams, su kokiomis problemomis susiduria savivaldybių CPO nustatant aplinkosauginius kriterijus, ar visų pirkimų atvejais privaloma nustatyti žaliuosius reikalavimus, aptarti ir kiti savivaldybių CPO svarbūs žaliųjų pirkimų aspektai. Birželį mokymų tikslinė grupė buvo aukštųjų mokyklų bendruomenės (universitetų, kolegijų) bei įvairių mokslo ir tyrimų institutų atstovai, mokymuose sudalyvavo 75 įvairių organizacijų atstovai. Abiejų grupių mokymų metu dalyviai atliko praktines užduotis, kurių sėkmingam rezultatui buvo svarbus dalijimasis patirtimi.

Džiugu, kad tikslinių grupių atstovai aktyviai dalyvavo teikiant atgalinį ryšį apie įvykusius mokymus. Beveik visi užpildžiusieji apklausą tiek mokymų organizavimą, tiek mokymų medžiagos turinį bei aktualumą vertino labai gerai. Dalyviai labiausiai vertino mokymų metu pateiktas praktines užduotis bei pavyzdžius. Pasak mokymų dalyvių, jie gavo naujų žinių bei prisiminė, ką buvo primiršę, „*mokymai buvo priartinti prie realių situacijų, praktiški*“, patiko „*Viešųjų pirkimų tarnybos „žemiškas“ bendravimas, tinkami pavyzdžiai, medžiagos koncentruotumas*“. Norėtume padėkoti tiek buvusių, tiek būsimų mokymų dalyvius nebijoti mokymų metu pasidalinti savo patirtimi vykdant žaliuosius pirkimus. Drąsiai diskutuokime apie pirkimų valdyseną, konkretaus pirkimo analizę ar žaliosios

sutarties įgyvendinimo situacijas. Tikėtina, kad pokalbis su kolegomis iš kitų organizacijų abiem šalims suteiktų naują požiūrį į žaliuosius reikalavimus ir galimus veiksmus, o dviprasmiškos ir sudėtingos situacijos taptų lengviau išsprendžiamos.

Su 2023-05-23 ir 2023-06-21 vykusių mokymų medžiaga galite susipažinti [čia](#).

Maisto produktų žalieji pirkimai. Aplinkos apsaugos kriterijų taikymas

Atėjus vasarai dalis pirkimo vykdytojų atsipalaiduoja, jų specialistams prasideda atostogų metas, o viešųjų pirkimų vykdoma mažiau, tačiau kai kurie produktai perkami nuolat, visus metus, ir tam įtakos neturi nei vasara, nei atostogos. Pirkimų vykdytojams nuolat iškyla klausimų dėl minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo perkant maisto produktus.

VPT, suderinusi su Aplinkos ministerijos specialistais, teikia apibendrintą informaciją dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 [patvirtinto Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo](#) (toliau – Tvarkos aprašas) nuostatų taikymo vykdant maisto produktų žaliuosius pirkimus.

Primename, kad maisto produktai patenka į Produktų, kurių viešiesiems pirkimams ir pirkimams taikytini minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašą, nurodytą Tvarkos aprašo 1 priede, ir jiems yra patvirtinti minimalūs aplinkos apsaugos kriterijai, nurodyti Tvarkos aprašo 2 priedo VIII skyriuje MAISTO PRODUKTAI. Pranešime pateikta informacija, kaip aplinkosauginiai kriterijai gali būti taikomi perkant maisto produktus, pateikiami praktiniai taikymo pavyzdžiai. Visą informaciją rasite [čia](#).

ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ AKTUALIJOS

Aplinkos apsaugos vadybos sistemų reikalavimo taikymas Tvarkos aprašo 4.3 papunkčio bei Tvarkos aprašo 2 priedo 15.2 ir 26.1 papunkčių atvejais

Pirkimo vykdytojai dažnai klausia, ar vykdant žaliąjį pirkimą galima Tvarkos aprašo 2 priedo 15.2 ir 26.1 papunkčių reikalavimą **nustatyti kaip tiekėjų kvalifikacijos reikalavimą**, ir nurodyti ne reikalaujamus taikyti aplinkos apsaugos vadybos sistemos **standartų** reikalavimus visa apimtimi, o tik tam tikras **konkrečias aplinkos apsaugos vadybos priemones, kurias turės taikyti tiekėjas, vykdydamas pirkimo sutartį**. Atsižvelgdama į pirkimo vykdytojų klausimus bei į iš Aplinkos ministerijos gautą nuomonę, VPT parengė informacinį pranešimą dėl Tvarkos aprašo 4.3 papunktyje nustatyto aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimo bei Tvarkos aprašo 2 priedo 15.2 ir 26.1 papunkčiuose nustatyto minimalaus aplinkos apsaugos kriterijaus taikymo. Pranešime atkreipiamas pirkimo vykdytojų dėmesys į tai, kokie yra galimi aplinkos apsaugos vadybos sistemos reikalavimo taikymo variantai ir kaip šis reikalavimas gali būti taikomas Tvarkos aprašo 4.4.4. papunkčio atveju. Visą informaciją rasite [čia](#).

Kaip pateikti duomenis apie ADĮ įgyvendinimą

VPT primena, kad nuo 2021-07-01 pirkimo vykdytojai vykdydami pirkimus turi prievolę **taikyti Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo** (toliau – ADĮ) nuostatas, o informaciją apie ADĮ įgyvendinimo rezultatus nurodyti teikdami pirkimų ataskaitas Atn-1 ir Atn-3. Atėjus laikui priduoti ataskaitas klausimai pasipila kaip iš gausybės rago: įsigijome paslaugas, bet neturime informacijos apie paslaugai naudotas transporto priemones, nežinome ką, kodėl ir kur nurodyti.

Norime priminti, kad ataskaitų teikimui reikalinga informacija turi būti gaunama pirkimo metu, vėliau gali būti sudėtinga susirinkti reikalingus duomenis.

Primename, kad pirkdami paslaugas, pirkimo vykdytojai turi įvertinti, ar joms yra (nėra) taikytinos ADĮ nuostatos. **ADĮ 15 straipsnio 1 dalies 3 punktą nustato, kad kai pagal paslaugų sutartis įsigyjamomis kelių transporto priemonėmis atliekamos pašto siuntų vežimo keliais, siuntinių vežimo, pašto pristatymo ir siuntinių pristatymo paslaugos**, kaip jos suprantamos [2011 m. vasario 21 d. įsakymo Nr. 3-100 „Dėl Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atveju, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašo patvirtinimo“](#) (toliau – Susisiekimo ministro įsakymas), **taikomas ADĮ**. Sprendimą, ar planuojamoms įsigyti paslaugoms yra taikomi ADĮ reikalavimai, ar ADĮ joms yra nustatytos išimtys, priima pats pirkimo vykdytojas. Svarbu pasirinkti tinkamą Bendro viešųjų pirkimų žodyno (toliau – BVPŽ) kodą pirkimo objektui, nes nuo to priklausys, kokie reikalavimai gali būti keliami pirkimo dokumentuose. **BVPŽ kodai**, kurie įvardinti Susisiekimo ministro įsakyme, ir kuriems taikomos **ADĮ nuostatos, pateikti lentelėje:**

Bendro viešųjų pirkimų žodyno kodas	Aprašymas
60112000-6	Viešojo kelių transporto paslaugos
60130000-8	Specialiojo keleivinio kelių transporto paslaugos
60140000-1	Nereguliarus keleivinis transportas
90511000-2	Atliekų rinkimo paslaugos
60160000-7	Pašto siuntų vežimas keliais
60161000-4	Siuntinių vežimo paslaugos
64121100-1	Pašto pristatymo paslaugos
64121200-2	Siuntinių pristatymo paslaugos

Jei pagal pasirinktą BVPŽ kodą perkamoms paslaugoms taikomos ADĮ nuostatos, pirkimo vykdytojas vadovaudamasis ADĮ 15 straipsnio 3 dalies nuostata turi nustatyti reikalavimus paslaugos teikėjui, kad paslaugoms teikti turi būti naudojamos transporto priemonės, kurios yra netaršios arba visai netaršios, atsižvelgiant į ADĮ 15 straipsnio 3 dalyje nustatytas procentines dalis. Pažymime, kad procentinės dalys taikomos ne visam tiekėjo transporto priemonių parkui, bet nurodomos procentinės dalys pagal pirkimo vykdytoji teikiamas paslaugas ir jų metu naudojamų transporto priemonių skaičių. Atitinkamai pagal naudojamų transporto priemonių skaičių yra apskaičiuojama procentinė dalis.

Perkant aukščiau paminėtas paslaugas ir pirkime taikant ADĮ reikalavimus, pirkimai priskiriami prie žaliųjų pirkimų, kadangi įgyvendinamas bent vienas iš Tvarkos aprašo 4.4.4. papunktyje nurodytų aplinkosauginių principų.

APLINKOS MINISTERIJA PRISTATO

Rekomenduojami aplinkosauginiai kriterijai įsigyjant maitinimo bei renginių organizavimo paslaugas

Aplinkos ministerijos specialistai, siekdami ugdyti aplinkosauginį sąmoningumą ir palengvinti pirkimų vykdytojams kokių savarankiškus aplinkos apsaugos kriterijus pagal Tvarkos aprašo 4.4.4 papunktyje nustatytus aplinkosauginius principus nustatyti, dalijasi rekomendacijomis, į ką atkreipti dėmesį, vykdant maitinimo ir (ar) renginių organizavimo paslaugų žaliuosius pirkimus.

Rekomendacijose be kita ko informuojama, kokie [Jungtinių Tautų „Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 metų“](#) nustatyti tvarumo tikslai yra svarbūs perkant maitinimo ir (ar) renginių organizavimo paslaugas, kokius aplinkos apsaugos kriterijus būtų galima nustatyti. Rekomendacijos bei praktiniai patarimai yra parengti atsižvelgiant į Europos Komisijos rekomendacijas, Tvarkos apraše nustatytus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus maisto produktams bei Lietuvos ir užsienio šalių gerąją praktiką. Pasak Aplinkos ministerijos specialistų, rekomendacijos nėra privalomos, tačiau pirkimo vykdytojai galės pasinaudoti jose pateiktais aplinkosauginiais kriterijais, nusakančiais įsigyjamų paslaugų aplinkosaugines savybes. Aplinkos ministerijos pateiktas rekomendacijas galite rasti [čia](#).

SUSIPAŽINKIME - KELIŲ PROJEKTAVIMO PASLAUGOS IR JŲ STATYBOS DARBAI. MINIMALIŲ APLINKOS APSAUGOS KRITERIJŲ TAIKYMAS

Šiais metais VPT daug dėmesio skiria kelių projektavimo paslaugų bei jų statybos darbų pirkimų prevencinei peržiūrai. VPT, atsižvelgdama į Tvarkos aprašo pakeitimus bei gaunamus pirkimo vykdytojų klausimus, teikia apibendrintą informaciją dėl Aplinkos ministro įsakymu patvirtintų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo vykdant kelių projektavimo paslaugų ir jų statybos darbų pirkimus (toliau – pranešimas).

Kadangi kelių projektavimo paslaugos ir jų statybos darbai patenka į Produktų sąrašą, vykdydami šių paslaugų ir darbų skelbiamus pirkimus, pirkimo vykdytojai, vadovaudamiesi Tvarkos aprašo 4.1 papunkčiu, turi nustatyti visus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus, patvirtintus Tvarkos aprašo 26 punkte: 26.1 papunktyje nustatytą minimalų aplinkos apsaugos kriterijų ir bent vieną (t. y. pasirinktinai vieną, du ar visus tris) iš 26.2 papunktyje nurodytų (26.2.1, 26.2.2, 26.2.3 p.) minimalių aplinkos apsaugos kriterijų.

Tačiau yra atvejų, kai perkant kelių remonto darbus pirkimo vykdytojai nėra privalės nustatyti Tvarkos aprašo 26 punkte patvirtintus minimalius aplinkos apsaugos kriterijus. Pranešime paaiškinta, kokiems kelių projektavimo ir statybos darbų etapams yra taikomas Tvarkos aprašo 2 priedo 26 punktas bei kokia apimtimi jis taikomas. Visą pranešimą skaitykite [čia](#).

GEROSIOS PRAKTIKOS DALINIMASIS: Europos darnųjų viešųjų pirkimų kompetencijų centrų tinklas (NECCSPP)

NECCSPP: Darnųjų pirkimų iššūkiai ir rekomendacijos jų sklandesniam vykdymui

Gegužės 24 d. VPT Darnųjų pirkimų skyriaus atstovai dalyvavo Europos darnųjų viešųjų pirkimų kompetencijų centrų tinklą (angl. Network of European Competence Centres on Sustainable Public Procurement, toliau – NECCSPP) susitikime, kuriuo ir užbaigė visą semestrą vykusį Lietuvos pirmininkavimą šiam tinklui. Susitikime diskutuota apie iššūkius, kuriuos patiria įvairių šalių viešųjų pirkimų specialistai. Rekomendacijomis dalijosi International Council for Local Environmental Initiatives Europe on Barriers (toliau – ICLEI) atstovas Markas Hidsonas, kalbėjęs apie pagrindines kliūtis, su kuriomis susiduria Europos pirkimų vykdytojai, vykdydami tvarius, žiedinius ir inovacinių pirkimus.

Apie ekologinius ženklus

Pristatydamas ICLEI įžvalgas M. Hidsonas teigė, kad kylantys iššūkiai skirstomi į teisinius, sistemų ir įsitraukimo, tačiau jie visi tarpusavyje glaudžiai susiję: teisinės bazės pakeitimai yra beprasmiški, jeigu kartu nėra reikalingų investicijų į sistemas ir žmonių įtraukimą. Anot M. Hidsono, kokybinių pasiūlymų vertinimo kriterijų taikymas yra svarbi daugelio tvarių ir inovatyvių pirkimų dalis. Kriterijai ne tik leidžia pirkimų vykdytojams vertinti pasiūlymus pagal konkrečias aplinkosaugos, socialines ar inovacinių savybes, bet ir siunčia rinkai signalą apie šių aspektų svarbą. M. Hidsonas pastebi, kad 2014 m. pirkimų direktyvos sustiprino pirkimo vykdytojų galimybes nurodyti sprendimus, kuriems suteiktas trečiosios šalies ekologinis ženklas arba kitas sertifikatas, tačiau realybėje ekologinių ženklų naudojimas pirkimuose vis dar yra labai sudėtingas. Tenka nustatyti, ar tie ekologiniai ženklai atitinka reikalavimus, tikrinti, ar rinkoje esantys sprendimai turi atitinkamą ekologinį ženklą; vertinti pasiūlymus, kuriuose pateikiamas alternatyvus ekologinis ženklas, siekiant nustatyti lygiavertiškumą. Nors visi šie žingsniai yra svarbūs, jie reiškia, kad nuoroda į ekologinius ženklus gali nesutrumpinti proceso, nustatant tvarumą. M. Hidsono nuomone, siekiant sumažinti šią naštą, būtų naudinga parengti bendrus kriterijus, į kuriuos būtų įtraukti ir ekologinių ženklų sąrašai.

Gyvavimo ciklo sąnaudų aspektas

Dar vienas svarbus aspektas – gyvavimo ciklo sąnaudų (toliau - GCS) taikymas – priemonė, skatinanti priimti tvarius pirkimo sprendimus, nes leidžia palyginti finansines ir aplinkosaugos išlaidas eksploataavimo laikotarpiu. Nors siekiama platesnio GCS naudojimo, tačiau bendras naudojimo lygis dar nėra pakilęs.

Pasak M. Hidsono, kaip ir ekologinių ženklų atveju, dažnesnį GCS naudojimą galėtų paskatinti bendrų Europos Sąjungos (toliau - ES) metodų, skirtų GCS skirtinguose sektoriuose, sukūrimas.

Socialiniai kriterijai

ICLEI atstovas pripažino, jog ES politika socialiniam viešųjų pirkimų poveikiui spręsti dar nėra įsibėgėjusi. Socialiai atsakingi viešieji pirkimai gali spręsti įvairias vietines problemas, tokias kaip nedarbas, mažas darbo užmokestis ar remiamų asmenų įdarbinimo trūkumas. Europos žaliajame kurse, „Fit for 55“ teisės aktuose, Atkūrimo ir atsparumo priemonėje bei Europos struktūriniuose ir investicijų fonduose nedetalizuojama, kaip pirkimų metu bus atsižvelgiama į socialinius aspektus. Taigi ateityje, siekiant užtikrinti, kad perėjimas prie žaliosios ir žiedinės ekonomikos būtų sėkmingas, reikės ir aiškių reikalavimų socialiniams pirkimams, priešingu atveju tvari ekonomika padidintų nelygybę. Tuo pačiu įžvelgiama galimybių patobulinti ES ir nacionalinius teisės aktus.

Apie sistemų iššūkius

Nors teisinė bazė suteikia pagrindą įgyvendinti darnius pirkimus, o daugelis valdžios institucijų naudojami programine įranga elektroniniams pirkimams, įvairiai apskaitai, pvz., išmetamųjų teršalų ir kitokio savo veiklos poveikio aplinkai, socialiniam poveikiui stebėti, tačiau reikia sugebėti tas sistemas tarpusavyje koordinuoti. Informacinės sistemos leidžia matyti, ar darnių pirkimų priemonės įgyvendinamos sėkmingai, o nesugebėjimas laiku koreguoti sistemas apriboja darnių pirkimų taikymo mastą bei galimybę jį stebėti, apie tai pranešti. Apskritai veiksminga darnių pirkimų stebėseną didina galimybes stebėti išmetamųjų teršalų kiekį ar kitą neigiamą poveikį aplinkai.

Naujos technologijos ar sistemos, pvz., dirbtinis intelektas, gali turėti įtakos darniems ir inovacinių pirkimams. Norint išnaudoti galimybes, darnių pirkimų priemonės (įskaitant teisės aktus) turi būti parengtos taip, kad atspindėtų sistemas, naudojamas pirkimams įgyvendinti, ir atvirkščiai. Tam reikia glaudesnio specialistų ir sistemų kūrėjų bendradarbiavimo, jų įsitraukimo. Kad darnūs pirkimų projektai būtų sėkmingi, būtinas visų pirkimų sistemos dalyvių bendradarbiavimas, įskaitant tiekėjus. Daugelis pirkimų specialistų vis dar mano, kad jiems trūksta specifinių žinių ir mokymų, reikalingų tvaresniems produktams, paslaugoms įsigyti. Darnieji pirkimai yra nuolat besikeičiantis procesas, kurį svarbu nuolat tobulinti, todėl NECCSPP tinklo susitikimai yra puiki galimybė dalintis darnųjų pirkimų patirtimi, idėjomis ir kylančiais iššūkiais tarp Europos valstybių.

GALIMYBĖ TAIKYTI APLINKOSAUGINIUS KRITERIJUS MEDICINOS PREKIŲ IR PASLAUGŲ PIRKIMUOSE

VPT Darniųjų pirkimų skyrius š. m. gegužės 4-ąją surengė neeilinį renginį – „atviras duris“ medicinos srities prekių ir paslaugų pirkimus vykdančioms perkančiosioms organizacijoms ir tiekėjams, kad abi šalys pasikeistų įžvalgomis, kaip geriau pasiruošti medicinos srities žaliams pirkimams. Renginyje atsakyta į kylančius klausimus dėl aplinkosauginių reikalavimų: tiekėjai informavo perkančiąsias organizacijas apie savo galimybes pasiūlyti tvaresnes medicinos srities prekes ir paslaugas, pasidalino įžvalgomis, kokius galimus aplinkosauginius reikalavimus šios srities prekėms ir paslaugoms galima būtų įtraukti vykdant žaliuosius pirkimus.

VPT Darniųjų pirkimų skyriaus vadovė Greta Ambrutyte džiaugėsi perkančiųjų organizacijų ir tiekėjų aktyvumu ir dėkoja dalyviams.

„Į renginį registravosi ir dalyvavo per 115 perkančiųjų organizacijų atstovų iš 75 organizacijų. 12 tiekėjų pasidalino savo įžvalgomis. Norime padėkoti visiems dalyvavusiems. Jūsų aktyvumas rodo, kad susiduriate su iššūkiais, vykdydami žaliuosius pirkimus, tačiau iššūkiai nebaugina, kai kartu su tiekėjais atrandame atsakymus, kai dalijamės mintimis ir idėjomis, kaip tinkamai pasiekti žaliųjų pirkimų tikslus“, – sako VPT Darniųjų pirkimų skyriaus vadovė G. Ambrutyte.

Renginio metu vienoje platformoje dalyviai galėjo jungtis į jiems aktualias grupes: *Medicininė elektros ir elektroninės įranga (priešaisai); Medicinos įrangos remontas ir priežiūros paslaugos; Farmacijos produktai; Asmens higienos produktai; Vienkartinės medicinos priemonės; Kita (ne elektros ir ne elektroninė) medicinos įranga (priešaisai); Medicininiai baldai; Odontologijos priemonės, įranga; Laboratorinės priemonės; Medicinos atliekų tvarkymo paslaugos*, o jose buvo keliami su tos srities prekėmis ir paslaugomis susiję žaliųjų pirkimų klausimai.

Kaip esminius akcentus tiekėjai renginio metu įvardijo siekiamybę aktyviau taikyti kokybinį vertinimą, nustatant pasiūlymų vertinimo kriterijus susijusius su aplinkosauga; aplinkosauginius reikalavimus nustatyti su galimybe leidžiant patiems tiekėjams nurodyti, kuriuos iš pirkimo dokumentuose nurodytų aplinkosauginių reikalavimų tiekėjas įsipareigoja įgyvendinti pvz.: „medicinos prekes supakuoti ir pristatyti perdirtamosiose pakuotėse“, arba „prekes pristatyti naudojant netaršias transporto priemones“ ir pan.

Renginio metu tiekėjai siūlė medicinos srities pirkimuose nustatyti kokybinius pasiūlymų vertinimo kriterijus ir papildomus balus skirti, pvz.:

- ✓ už ilgesnę nei įprasta garantiją, pvz., 5 metų garantiją, garantiniu laikotarpiu teikiant pirmenybę įrangos remontui, o ne keitimui nauja;
- ✓ už atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą prekių gamyboje;
- ✓ už perdirtamų pakuočių naudojimą;

- ✓ už ilgesnį įrangos tarnavimo laiką (pvz., ilgesnį baterijos ciklų skaičių);
- ✓ už įdiegtas pažangias technologijas, kurios greitina ir lengvina darbo procesą, taupo gamtinius išteklius (pvz. elektrą, vandenį), optimizuoja medžiagų naudojimą ir pan.
- ✓ už prekių pristatymą netaršiomis transporto priemonėmis;
- ✓ už atliekų tvarkymo metu išsiskiriančio anglies dioksido (CO²) kompensavimą.

Tiekėjų patarimai perkančiosioms organizacijoms:

- ✓ teikiamoms paslaugoms taikyti aplinkos apsaugos vadybos standartų ISO 14001/EMAS (arba lygiavertius standartus) reikalavimus arba aplinkos apsaugos vadybos priemones;
- ✓ nustatyti reikalavimus prekių pristatymo kiekiui ir dažnumui bei nurodyti minimalią prekių užsakymo sumą (pvz., *farmacijos produktams, vienkartinėms priemonėms 1 kartą /per savaitę už ne mažiau nei 300 Eur*). Prekių pristatymai rečiau ir didesniais kiekiais, aplinkos apsaugos požiūriu efektyviau, turint omenyje kiekvieno vieneto transportavimo poveikį aplinkai, negu dažnesnis mažesnių kiekių pristatymas;
- ✓ nustatyti reikalavimus dėl tinkamo atliekų, susidarančių paslaugų teikimo metu, sutvarkymo ir utilizavimo;
- ✓ odontologijos srityje – įrangos priežiūrai naudoti priemones (pvz., *tepalus tepimui, valymui*) pagal įrangos gamintojo rekomendacijas, tokiu būdu užtikrinant, įrangos ilgaamžiškumą; pagal galimybes naudoti universalias įrangos priežiūros priemones (pvz., *tas pats tepalas skirtas ir tepti, ir valyti – užtenka vienos priemonės, vietoje kelių*);
- ✓ atsižvelgiant į perkamą įrangą, reikalauti užtikrinti nuotolinį jos valdymą, leidžiantį išspręsti dalį techninių problemų be priežiūrą vykdančio specialisto fizinio atvykimo į vietą.

Iš tiekėjų pasiūlytų galimų aplinkosauginių reikalavimų, perkančiosios organizacijos pačios gali pasirinkti labiausiai pritaikomus jų vykdomuose pirkimuose. VPT primena, kad pirkimo dokumentuose nustatomi aplinkosauginiai reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu, tikslūs, suprantami, aiškūs ir patikrinami.

Renginio metu perkančiosios organizacijos akcentavo, kad siekiant tinkamai pasiruošti būsimam pirkimui ypatingai svarbu, kad tiekėjai aktyviai dalyvautų vykdomose rinkos konsultacijose ir teiktų savo siūlymus ir atsakymus į perkančiųjų organizacijų klausimus dėl galimų aplinkosauginių reikalavimų. Po renginio vykdytoje apklausoje perkančiosios organizacijos teigė, jog tiekėjų pasiūlymai ir mintys žaliams kriterijams nustatyti bus naudingi ateičiai, pasidžiaugė, kad tiekėjai į perkančiąsias organizacijas žvelgia kaip į partnerius ieškant bendro sprendimo. Rinkoje esant panašiam tiekėjų požiūriui ir abipusiam rinkos dalyvių bendradarbiavimui žalieji pirkimai įgaus vis didesnę potencialą realiai, o ne deklaratyviai prisidėti prie tvarumo tikslų įgyvendinimo.